

A woman with blonde hair, wearing a white t-shirt, a white skirt, and a green backpack, stands on a large, grey rock formation. She is looking out over a vast, scenic landscape. The foreground is dominated by the rock she stands on, with a small puddle reflecting her. The middle ground is filled with a dense forest of green trees. In the background, there are several large, blue lakes and rolling hills under a sky with soft, orange and pink hues, suggesting a sunset or sunrise. The overall mood is peaceful and contemplative.

**Tunne huomisen.
All for the future.**

Etelä-Savon ruokaklusteri työpaja

Ma 14.3.2022, klo 15 – 17.30

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu
South-Eastern Finland University of Applied Sciences

www.xamk.fi

Maakunnan omaehtoisen kehittämisen määräraha

Klusterilla elinvoimaa Etelä-Savon ruoka- alalle –hanke

- 1.11.2021-31.10.2022
- Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu, Helsingin yliopiston Ruralia-instituutti, Luonnonvarakeskus, Etelä-Savon Koulutus Oy, Esedu ja ProAgria Etelä-Savo
- Kokonaisbudjetti: 131 066 €
- Rahoittaja: Etelä-Savon maakuntaliitto Maakunnan omaehtoisen kehittämisen määrärahasta sekä Mikkelin seudun kunnat
  - Lisätietoja: xamk.fi/ruokaklusteri

Klusterilla elinvoimaa Etelä-Savon ruoka-alalle –hankkeen toteuttajat

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu

Teija Rautiainen

Taina Harmoinen

Helsingin yliopiston Ruralia-instituutti

Päivi Pykkänen

Hanna-Maija Väisänen

Luonnonvarakeskus (Luke)

Pirjo Kivijärvi

ProAgria Etelä-Savo

Tarja Pajari

Etelä-Savon Koulutus Oy Esedu

Terttu Pulkkinen

Ohjelma 14.3.2022

Tervetuloa, esittelykierros

Ruokaklusteri Etelä-Savoon: miksi ja miten?

Esimerkkejä ruoka-alan klustereista ja niiden palvelutarjonnasta

Yhteinen työskentely:

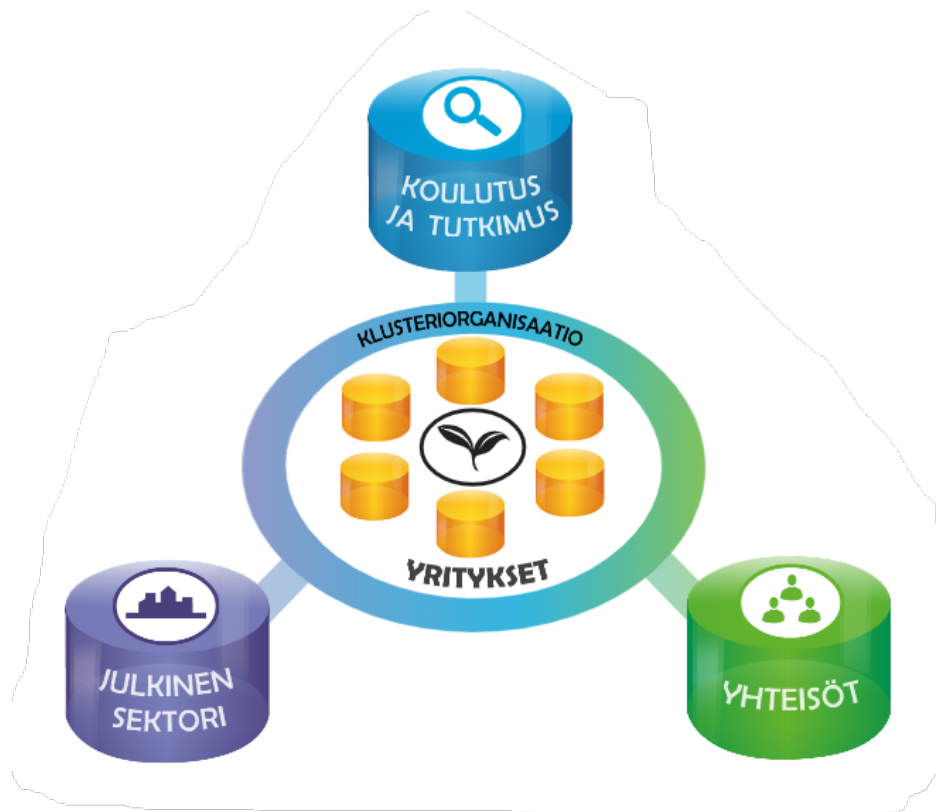
- Tulevaisuuden näkymät
- Kehittämiskohteet
- Ratkaisumahdollisuudet

Työskentelyn jatko

- Sitoutuminen klusterityöskentelyyn
- Seuraava työpaja

Mikä klusteri on?

Klusterit ovat tietyn toimialan tai teeman toimijoiden yhteenliittymä, jonka ytimessä on yritys- ja innovaatiotoiminnan edistäminen alueella.

Innovaatiotoiminnassa klusteri hyödyntää jäsentensä täydentäviä osaamisia sekä mahdollistaa sen, että elinkeinoelämän tukipalvelut ovat laajasti klusterin jäsenten käytössä.

Klusterit toimivat sillanrakentajina verkostojen ja ekosysteemien välillä sekä verkottavat jäseniään kansainvälisesti.

Alueellisesti klusterit toimivat aluekehityksen ajureina vahvistaen elinkeinojen uusiutumiskykyä sekä edistäen yritysten kasvua ja kansainvälistymistä.

Mitä hyötyä klusterista?

- Uudet liiketoimintamallit ja uusi ajattelutapa
- **Ajaa isompia asioita kuin mihin yksittäinen yritys/organisaatio pystyy**
  - pienet ja isot yritykset toimivat yhdessä
- Toimii innovaation ja kehityksen infrastruktuurin rakentajana
  - **Innovaatioprosessien tuki**
- Yhteistuumaisuus "coalition of the willing"
- Näkyvä elintarvikealan kehittäjä
- **Yhdistää** tutkimusta ja kehitystä, yhteiskuntaa, elinkeinoa

Blue Economy Mikkeli –vesiklusteri (BEM)

Käynnistynyt syksy 2020

- ECCP rekisteröitynyt
- kokoaa yhteen vesialan yritykset mahdollistaen yritysten verkostomaisen toiminnan ja kansainvälisen yhteistyön
- yhteistyöverkosto, jonka tehtävänä on **vahvistaa jäsenten yhteistyötä ja tarjota erilaisia palveluita.**
- Vesisektorin liiketoiminnan kehittäminen

Toimenpiteet

- Vientihankkeiden aktivointi
- Yhteistyö ja kontaktit (EU verkostot, toimijat)
- Vesiosaamisen kv-markkinointi
  - Messut, tapahtumat, verkostot
- Innovaatiotoiminta, TKI-projektit
- Vesialan kehityksen seuranta
  - Tiedonhankinta
- Yrityskohtaiset palvelut

Agri-Food Cluster Pohjois-Savo

❖ **Visio: ”Pohjois-Savo on maailman johtava kestävien maaseutuelinkeinojen alue”**

❖ Alustalle rekisteröityminen: 10/2020

❖ Työpajat kiinnostuneiden kanssa kevät 2021

❖ Rekisteröinti hyväksytty 06/2021

❖ Organisoitumismuoto: Sopimuspohja

❖ Jäseniä tällä hetkellä 22

❖ Yrityksiä: 8 + 2, kehittämissyhtiöt, Leaderit, kunnat 10, tutkimus ja koulutus 2

Esimerkit palveluista:

- Jäsenten välisen yhteistyön helpottaminen (klusterin sisällä)
- Ulkoisen yhteistyön helpottamine, esim. partnerien etsiminen (matchmaking)
- Viestintä
- Tutkimus- kehitys- ja innovaatioyhteistyön tukeminen
- Tukipalveluja yritysten työvoiman täydennys- ja uudelleen kouluttamiseen
- Lisätietoja:
  - [Klusterin kotisivut](#)
  - [Klusteriprofiili ECCP alustalla](#)

Baijerin ruokaklusteri

- Perustettu kansallisena verkostona: 2006
- Rekisteröity Euroopan klusterialustalle 2021
- Organisoitumismuoto: Sopimuspohjainen. Ravitsemusalan osaamiskeskukseen [Kern](#) koordinoi.
- **Tavoite: Vahvistaa Baijerin kilpailukykyistä ja innovatiivista asemaa ruoka-alueena**
- Jäsenorganisaatiot tällä hetkellä: 31
  - PK-yritykset: 20 (joista 7 start-up)
  - TKI-organisaatiot: 2
  - Muut sidosryhmät: 9

Esimerkit palveluista:

- Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden paikkabrändäys (sijainti ja alkuperämerkit).
- Tuotekehitys, tuotelanseeraus- ja markkinointipalveluja ruoka-alan uusille tuotteille ja yrityksille.
- Tuki innovatiivisten ideoiden start-up rahoitukseen,
- Tuki yritysten työvoiman täydennys- ja uudelleenkouluttamiseen.
- Monipuolinen tuki kansainväliseen yhteistyöhön ja markkinoiden kansainvälistymiseen (matkat, pintovierailut, messut, tapahtumat).

Lähdelinkit:

- [Klusterin profiilikuvaus Euroopan klusterialustalla \(ECCP\)](#)
- [Klusterin englanninkielinen esite](#)

Greenport West-Holland

- Esimerkki kasvintuotannon, erityisesti puutarhatalouden ympärille rakentuvasta ruoka-alan klusterista.
- Rekisteröity Euroopan klusterialustalle 2015
- Organisoitumismuoto: Voittoa tavoittelematon yhdistys
- **Tavoite: Voimien yhdistäminen alueen terveen, elinvoimaisen ja kestäväen puutarha-alan puolesta.**
- Jäsenorganisaatiot tällä hetkellä: 30
  - Yritykset: 16
  - TKI-organisaatiot: 7
  - Muut sidosryhmät: 7

Esimerkit palveluista:

- Jäsenten välisen yhteistyön helpottaminen klusterin sisällä (esimerkiksi yhteiset koulutukset ja opintomatkat)
- Ulkoisen yhteistyön helpottaminen klusterin ulkopuolella (esimerkiksi matchmaking)
- Kansainvälistymisen tuki EU:n ulkopuolisten maiden markkinoille pääsemiseksi (esimerkiksi markkinaselvitykset).
- Tutkimuksen, kehityksen ja innovaatiotoiminnan tukeminen (esimerkiksi EU-projektikehitys).
- Tuki yritysten työvoiman osaamisen täydentämiseen ja uudelleen kouluttamiseen
- Klusteri mukana kasvintuotantoalan Plant InterCluster ([PIC](#)) verkostossa (metaklusterissa)
  - Suoran EU-rahoituksen projektit (COSME, INNOSUP, Erasmus+)

Lähdelinkit:

[Klusterin profiilikuvaus Euroopan klusterialustalla \(ECCP\):](#)
[Klusterin englanninkieliset sivut](#)
[Plant InterCluster \(PIC\) verkosto](#)

Lähdetään rakentamaan ruokaklusteria

- Työskentelyalustana Jamboard
- Linkki on keskustelupalstalla
- Jos on ongelmia Jamboardin kanssa, voit soittaa
  - Terttu Pulkkiselle, p. 044 7115 240

Harjoittelukysymys: Mitä eteläsavolaista ruokaa suosittelisit muualla Suomessa asuville?

- Yrittäjät kirjoittavat keltaisille lapuille
- Kehittäjät, rahoittajat ja muut toimijat vihreille lapuille
- 2 min

Lähdetään rakentamaan ruokaklusteria

1. Kysymys

Visioi, mitä hyötyä klusterista on ollut yrityksellesi, työhösi ja koko eteläsavolaiselle ruoka-alalle viiden vuoden kuluttua? Mikä on muuttunut?

2. Kysymys

Mikä mahdollistaa tai estää/hidastaa edelliseen tilannekuvaan pääsemisen?

3. Kysymys

Mitä palveluita haluaisit ruokaklusterin tuottavan?

- Itsenäinen kirjoitusaika 10-15 minuuttia / kysymys
- Yhteistä keskustelua kunkin kysymyksen jälkeen aiheesta

Etelä-Savon ruokaklusterin eteneminen

1. Tavoitteena rekisteröityminen ECCP alustalle: tavoite maaliskuu 2022

- Jäseniä vähintään 15, joista 9 yritystä, teemallinen tavoite, 2 aktiviteettia jäsenille, kotisivut, klusterin vetämiseen työpanosta
- Klusteritoimintaan lähtevien yritysten kanssa tehdään kirjalliset sopimukset ennen rekisteröitymistä.

2. Yhteiskehittämisellä jatketaan Etelä-Savon ruokaklusterin keskeisten tavoitteiden, sisältöjen ja toimintaperiaatteiden työstämistä

- Työpajat huhtikuussa ja elokuussa, 2-3 kpl

Ilmoittaudu mukaan klusteriin

Ota yhteyttä:

teija.rautiainen@xamk.fi, p. 0400 872 759

Taina.harmonen@xamk.fi, p. 040 662 5560

Tunne huomisen - All for the future.